

Båltale Lergraven 23 juni 2012

Velkommen til Sct. Hans aften her i Lergraven. Jeg er blevet inviteret til at holde båltalen i år og jeg vil takke for de tillid man her har vist mig.

Da en del nok ikke kender mig vil nævne, at min kone Eva og jeg flyttede fra Århus til Reerslev i 1991, da jeg havde fået arbejde i København. Jeg er læge og arbejder på Bispebjerg Hospital.

Sankt Hans aften har igennem århundrede været aftenen, hvor danskerne samledes for ved bålets flammer at jage onde ånder væk, og sende heksen ned til de andre hekse i Bloksbjerg.

Vi er i Danmark rigtig gode til at fejre de to solhvervs tidspunkter i året: Vintersolhverv ved Juletid og sommersolhverv ved Sankt Hans. Begge er vigtige for os danskere, da denne ene står for vendepunktet, hvor lyset begynder at vende tilbage i en ellers mørk og kold vinter og Sankt Hans når lyset er på sit højeste og sommervarmen er vendt tilbage. At vi har store forskelle i vore årstider holder jeg personligt meget af, hvilket jeg lærte efter et ophold på et år i det eller fantastiske San Francisco i USA, hvor der dog ikke er megen forskel på vinter og sommer. De årstidsrelaterede forskelle vi ser i naturen her i Danmark gør året til en fuldendt føljeton med et stort og forskelligartet indhold.

Sankt Hans er derfor også blevet en meget traditionsbundet aften, som betyder meget for mange danskere inklusiv mig selv. Når det er Sct. Hans aften, er det for mig sommer med en saftigt, grøn og frodig flora og en livlig fauna. Gennem et menneskeliv har denne aften været baggrund for mange ting at fejre. Tænker man tilbage til ungdommen husker jeg specielt Sankt Hans for at være det tidspunkt hvor eksamenerne var overstået, og man nu kunne se frem til at nyde sommeren uden at have de store forpligtigelser. I den erhvervsaktive del af livet har vi alle fået flere forpligtigelser, men Sankt Hans har altid varslet, at der var en ferie forestående, og man kunne slappe af fra sit arbejde. Ser man herefter på folk i min alder, altså den ældre del af befolkningen, hvor det mere er det fysiske, der kan være et problem, så tror jeg Sankt Hans` varme og lys, kan dulme de dårligheder vi erhverver os med den stigende alder og som sidder i det, vi i min fagverden kalder bevægeapparatet.

Aftenen gøres specielt festligt med forskellige sange, og her er Drachmanns midsommervise helt uforlignelig med sit budskab "Vi elsker vort land". Vi nok alle enige om dette budskab, men ser man lidt nærmere efter er spørgsmålet: Lever og agerer vi som det er beskrevet på dette budskab? Vi er en stor international undersøgelse blevet udnævnt til "Verdens lykkeligste folk", men jeg synes ikke det fremgår helt så klart, når vi ser på danskeren i hverdagen. Ser man i den skrevne presse, i TV osv. er det ikke de gode historier der dominerer. Fra egen erfaring ved jeg, at det er meget nemmere at få et budskab frem i pressen, hvis det er noget helt chokerende, har noget med sex at gøre eller der er begået en fejl i systemet. Kommer man indenfor mit fag med en god historie, hvor en behandling har hjulpet mange patienter, er den ikke nær så nem at få trykt i pressen, som hvis det drejer sig om at man bruger larver i sårbehandlingen eller at et ben ved en fejl er blevet amputeret.

Det samme mønster ser man desværre ikke alene i pressen, men også hos os selv, når vi som befolkning skal beskrive, hvordan vi har det til dagligdags. Her synes der også at være sket et skred i opfattelsen af at være et lykkeligt folk i et godt land at leve i. Det er overraskende hvor ofte man i Danmark hører utilfredshed med hvordan vi har det. Hvor ofte hører man ikke udtryk som ”alt for høje skatter”, ”lærer ikke noget i skolen”, ”ringe socialsystem”, ”sundhedssektoren hører til blandt de dårligste i verden”, osv. Desværre fokuserer vi ofte på det negative, der sker i samfundet i forhold til det positive.

Det er korrekt, at der sker fejl, og ikke alt er i orden i systemet, men er det nu så dårligt, hvis vi ser rundt i verden? I relation til mit arbejde har jeg rejst meget, og set hvordan det fungerer mange andre steder. Selvfølgelig er det mest sundhedsvæsenet og de sociale systemer jeg har set, men i forhold til disse skal vi være glade for at vi bor i Danmark:

Tænk på vi er et af de måske to eller tre steder i Verden, hvor det at blive *behandlet for sygdom* er helt gratis. Jeg har visse steder set at har man f.eks. brækket benet og en selv eller familie ikke kan betale, sendes man hjem uden behandling.

Det er også en fordel af at bo i Danmark i forhold til *uddannelse*. Det er ikke ret mange steder en ret at få en god og gratis uddannelse. Mange steder primært i udviklingslandene, er det ikke muligt at få en ordentlig uddannelse pga. af manglende ressourcer. Men også i de rige lande er der problemer. F.eks. i USA, et land vi på mange områder regner ledende i verden, skal man betale for at få en uddannelse, og drejere det sig om en højere uddannelse kan det koste flere hundrede tusind kr. per barn hvert år. Hvis man har flere uddannelsessøgende børn kan det let betyde, at familiens økonomi ikke hænger sammen også selvom deres skat er lavere end vores.

Mange andre eksempler kunne også nævnes f.eks. er det ikke mange steder, hvor vi har så stor en *ytringsfrihed* (vi kan frit skælde ud over alting), frit vælge hvem vi skal *giftes med* og gå *klædt* som vi ønsker uden at blive forfulgt eller fængslet.

Med dette som baggrund vil jeg igen vende tilbage til Sankt Hans og Midsommervisen, som også siger:

”Vi vil fred her til Lands
Sankte Hans Sankte Hans
den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bli’r tvivlende kolde”

Disse ord skal bringe mig frem til min *konklusion og budskab* i dag:

Lad aldrig vore hjerter blive tvivlende kolde, men forblive varme og lære os at se mere klart på alt det smukke og gode vi har her i vort land og lære at påskønne det mere end vi gør i dag. Vi lever, som omtalt, i et land med orden, ytringsfrihed, mulighed for uddannelse, behandling ved sygdom og som ikke er plaget af krig og en dyb fattigdom som andre steder i verden. Selvom ikke alt er godt, så har det store flertal, hvad de har behov for og mere til. Tænk på den ældre del af befolkningen, som jeg tilhører. Hvor i verden har vi de muligheder denne befolkningsdel har i Danmark?

I den sammenhæng vil jeg også fremhæve, hvor privilegerede vi er lokalt her i Reerslev/Stærkende. Vi lever på landet med åben himmel og kun lidt forurening og alligevel så tæt på byen, at der er muligheder for arbejde, handle stort set alt og kulturelle muligheder.

Jeg synes mit budskab kort kan beskrives med et citat af Georg Eliot, der i Livskunstens Almanak skriver:

”Den tilfredse er aldrig fattig. Den utilfredse er aldrig rig”

Derfor lad os stille imod at blive mere tilfredse og glade for, at vi kan fejre denne dejlige aften i et land som Danmark!

Glædelig Sankt Hans og med håbet om en rigtig god sommer for alle!

Finn Gottrup